

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Ondernemersupdate: Creatieve sector

Opkomende creatieve economie

De creatieve industrie is niet meer te stuiten

De creatieve industrie en de ICT hebben zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld. Vanwege de overlap in definities zijn beide sectoren in de Cross Media Monitor 2008 samengevoegd. Het economisch belang van de creatieve industrie en de ICT wordt in de monitor uitgedrukt in werkgelegenheid en omzet.

De creatieve industrie en de ICT droegen in de periode 1996-2007 op landelijk niveau voor circa 10% bij aan de werkgelegenheids-groei. Beide sectoren groeiden tussen 1996 en 2006 qua omzet sneller dan de nationale economie. De creatieve industrie en ICT realiseerden in deze periode jaarlijks bijna 4% omzetgroei. De gemiddelde omzetgroei van de totale economie op nationaal niveau lag met 2,2% per jaar beduidend lager. Zowel de creatieve industrie als de ICT sector zijn sterk geconcentreerd in de Noordvleugel van de Randstad. Ruim eenderde van het aantal banen én eenderde van het aantal vestigingen in deze sectoren bevinden zich in deze regio. Hiermee levert de Noordvleugel 32% van de nationale omzet in de creatieve industrie en ICT.

Rabobank Cijfers & Trends

Meer weten over trends, kansen, bedreigingen en vooruitzichten voor het MKB? Raadpleeg dan gratis Rabobank Cijfers en Trends (www.rabobank.nl/cijfersentrends). Ook hebben we voor u als ondernemer de online benchmarktool Kijk & Vergelijk ontwikkeld. Hiermee kunt u de prestaties van uw bedrijf eenvoudig vergelijken met die van andere bedrijven in uw branche.

Creatieve zakelijke dienstverlening meest winstgevend

Highlights financiële analyse creatieve industrie

Rabobank maakte voor de Cross Media Monitor 2008 een financiële analyse van de creatieve industrie tussen 2004 en 2006. Gegevens zijn afkomstig uit de Rabobank Cijfers & Trends database¹. Hieronder volgen de highlights van deze analyse:

- Het gemiddelde bedrijf in zowel de creatieve industrie als in de deelsectoren heeft zich in de jaren 2004-2006 positief ontwikkeld. Het gemiddelde bedrijf in de creatieve industrie realiseerde in 2006 een omzet van € 689.000.
- De gemiddelde omzet van een bedrijf in de creatieve zakelijke dienstverlening bedroeg € 801.000, media- en entertainment-industrie € 593.000 en kunsten en cultureel erfgoed € 557.000.
- Zowel de absolute winst als het winstpercentage is in de jaren 2004 - 2006 gestegen. De creatieve zakelijke dienstverlening kent met 6,9% in 2006 het hoogste winstpercentage, vervolgens de media & entertainmentindustrie met 4%. De kunstensector kent met 2% het laagste winstpercentage.
- Ongeveer de helft van de bedrijven in de creatieve industrie met een omzet kleiner dan € 250.000 maakt, na aftrek van de ondernemersbeloning, winst.
- Het aandeel eigen vermogen van een gemiddeld bedrijf in de creatieve industrie of de deelsectoren wijkt met circa 33% niet of nauwelijks af van het beeld van de gehele dienstverlening.
- Wel opvallend is dat de creatieve industrie ten opzichte van de totale dienstverlening met 36% een substantieel hoger aandeel kort vreemd vermogen op de balans heeft. Het kort vreemd vermogen van de totale dienstverlening bedraagt ruim 20%.
- Een relatief groot aandeel korte termijn financieringsproducten, zoals crediteuren, factoring en/of bancaire kredieten, maakt dat de individuele onderneming speciale aandacht aan het liquiditeitsbeheer moet geven.

¹ Rabobank Cijfers & Trends database geeft de resultatenrekeningen en balansen weer van bedrijven die klant van de Rabobank zijn of zijn geweest. In deze database zijn cijfers tot en met 2006 beschikbaar. De analyse geeft een gemiddeld bedrijf in de deelsector weer. De cijfers over de kunstensector zijn gebaseerd op een lager aantal waarnemingen dan de andere sectoren. Zij geven daarom slechts een indicatie.

Positionering creatieve industrie

Werkgelegenheid

Op nationaal niveau creëerde de creatieve industrie in 2007 ruim 234.000 banen. De creatieve zakelijke dienstverlening (CZD) is met iets meer dan de helft van dat aantal de grootste deelsector. De media- en entertainmentindustrie (M&E) volgt met 30% en de kunsten (K) sluit de rij met 19%. Op landelijk niveau bedroeg de banengroei tussen 1996 en 2006 gemiddeld 3,7% (CZD), 1,6% (M&E) en 5,2% (K). Opvallend hierbij is dat eenderde van de landelijke banengroei voor rekening kwam van de zelfstandigen zonder personeel (ZZP).

Do's

- Blijf vernieuwen
- Zoek naar verbindingen (zowel klein als groot; ook ZZP'ers)
- Internationale markt biedt mogelijkheden met Nederland als veilige haven
- Liquiditeitenbeheer (debiteurenbeheer)

Don't

- Alle vrije cashflow uit rendabele onderdelen benutten voor nieuwe ontwikkelingen
- Focus op één opdrachtgever

Omzet

De totale omzet van de creatieve industrie in Nederland bedroeg in 2006 € 21 miljard. Qua omzet is de rangorde van de drie deelsectoren dezelfde als qua werkgelegenheid. De creatieve zakelijke dienstverlening realiseert 45% van de totale omzet, de media- en entertainmentindustrie 36% en de kunsten 18%.

Resultaatopbouw per (deel)sector als percentage van de omzet voor een gemiddeld bedrijf (2006)

	Kunsten	M & E	CZD	CI
Omzet abs. (x €1.000)	557	593	801	689
Omzet	100	100	100	100
Brutowinst	52,1	59,4	60,0	58,6
Totale kosten	50,1	55,3	53,1	53,2
Totale loonkosten	23,5	29,9	32,8	30,6
Winst	2,0	4,1	6,9	5,4

Bron: Rabobank Cijfers & Trends

Definitie creatieve industrie

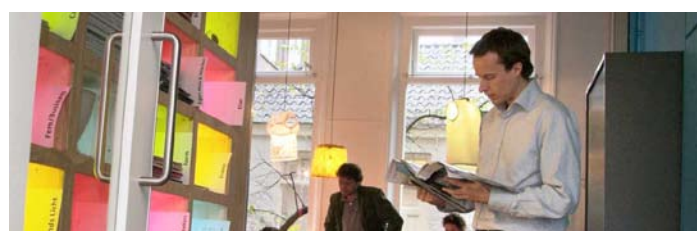
De creatieve industrie is een verzamelbegrip. Binnen de sector zijn de volgende drie deelsectoren samengebracht:

1. kunsten en cultureel erfgoed
2. media- en entertainmentindustrie
3. creatieve zakelijke dienstverlening

Binnen **de kunsten en het cultureel erfgoed** zijn economische motieven veelal ondergeschikt aan artistieke motieven. Het zijn de nationale, provinciale én de gemeentelijke overheden die publieke gelden voor creatie, productie, uitgave en distributie ter beschikking stellen. Zij zien liever niet dat kunsten worden overgelaten aan de markt voor vraag en aanbod. Deze overheden financieren niet alleen de actueel geproduceerde kunsten, maar ook het culturele erfgoed.

De **media- en entertainmentindustrie** is, in vergelijking met de kunstensector, zeer marktgedreven. Bedrijfstakingen als de muziek-industrie, de omroep, de printuitgeverij en de film- en video-industrie genereren hun inkomsten voornamelijk uit de exploitatie van goederen en diensten op de consumentenmarkt. Overheids subsidies spelen over het geheel genomen dan ook een hele kleine rol. Belangrijke uitzonderingen hierop vormen de Publieke Omroep, de Nederlandse filmindustrie en de incidentele perssubsidies die door publieke organisaties aan persorganen of journalisten worden verleend. Deze deelsector is qua schaalgrootte omvangrijker en complexer dan de kunsten. Bovendien is zij veel kapitaalsintensiever.

De **creatieve zakelijke dienstverlening** opereert op de zakelijke markt. Bedrijven behorende tot deze sectoren leveren producten en diensten die symbolische waarde toevoegen aan de producten en diensten die hun afnemers op de markt brengen. Belangrijkste branches hierbinnen zijn de architectuur, adviesbureaus op het terrein van ruimtelijke ordening en verkeer, vormgeving (inclusief mode) en communicatiebureaus.

Cross Media Monitor 2008

De Cross Media Monitor 2008 werd 17 juni gepresenteerd tijdens het eerste Mediapark Jaarcongres. De monitor is geïnitieerd door stichting iMMovator en opgesteld in samenwerking met TNO en Rabobank. Door de samenwerking met de Rabobank bevat de monitor voor het eerst financiële gegevens uit de Rabobank Cijfers en Trends database. Dit levert unieke financiële gegevens op over de creatieve industrie. De nieuwe editie van de Cross Media Monitor geeft daarnaast een opiniërende ontwikkelingsvisie op de crossmedia. Digitalisering en de opkomst van breedband zorgen voor een steeds verdere vervlechting van de creatieve industrie en de ICT. Beide sectoren zijn de drijvende krachten achter de crossmediale ontwikkelingen in Nederland.

iMMovator

iMMovator heeft als doel een bijdrage te leveren aan innovatie en ontwikkeling van de crossmediamonitor. iMMovator richt zich met haar activiteiten vooral op het MKB en de HBO instellingen. Daarbij staat het praktisch nut en directe toepasbaarheid van de kennis voorop. Inmiddels zijn ruim 3500 bedrijven lid van het netwerk. Ook u kunt gratis lid worden: www.immovator.nl

Cross Media Monitor 2008

Dit artikel is gebaseerd op de Cross Media Monitor 2008, een initiatief van Stichting iMMovator Cross Media Network. Deze monitor is geproduceerd door TNO Innovatie in Ruimte. De analyse van de financiële resultaten van creatieve bedrijven is gemaakt door Rabobank Nederland. De digitale versie van de monitor is te downloaden op www.immovator.nl

Partner bij dit onderzoek is Rabobank Hilversum-Vecht en Plassen. Meer informatie over het Mediateam van deze bank vindt u op www.rabobank.nl/particulieren/lokalebanken/hvp/mediabank/